RECOMANDAREA (UE) 2024/779 A COMISIEI

din 26 februarie 2024

privind infrastructuri sigure și reziliente de cabluri submarine

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292,

întrucât:

(1) Economiile și societățile noastre depind tot mai mult de funcționarea internetului și a conectivității internaționale pentru a realiza digitalizarea competitivă a Uniunii și a economiei sale. În acest context, infrastructura de cabluri submarine este un element semnificativ în ecosistemul mai larg al internetului pentru obținerea suveranității digitale europene, având în vedere că majoritatea covârșitoare a traficului internațional de date se realizează prin cabluri submarine. Multe insule din Uniune, inclusiv cele trei state membre insulare, precum și regiunile ultraperiferice și țările și teritoriile de peste mări ale UE depind aproape în totalitate de astfel de cabluri submarine pentru comunicațiile în interiorul Uniunii. În contextul actual al intensificării riscurilor și a amenințărilor antagoniste provocate de om la adresa securității, dat fiind caracterul interconectat și transnațional al acestor infrastructuri, guvernele din toate regiunile lumii acordă o atenție deosebită dependenței lor potențiale de aceste cabluri esențiale, deoarece perturbările sistemice și generalizate ale comunicațiilor prin cabluri submarine ar putea conduce la consecințe deosebit de grave în cazul unor atacuri coordonate.

(2) Statele membre au confirmat necesitatea unei acțiuni la nivelul Uniunii. Apelul de la Nevers din 9 martie 2022 ([1]) a recunoscut importanța strategică a infrastructurii critice, cum ar fi rețelele de telecomunicații și serviciile digitale pentru multe funcții critice din societățile noastre, precum și faptul că aceste infrastructuri reprezintă o țintă principală a atacurilor cibernetice.

(3) Pentru a da curs apelului de la Nevers, Grupul de cooperare NIS, cu sprijinul Comisiei și al Agenției Uniunii Europene pentru Securitate Cibernetică (ENISA) și în consultare cu Organismul Autorităților Europene de Reglementare în Domeniul Comunicațiilor Electronice (OAREC), a efectuat o evaluare a riscurilor de nivel înalt privind infrastructurile și rețelele de comunicații, inclusiv cablurile submarine. Potrivit acestei evaluări a riscurilor, printre principalele amenințări se numără atacurile fizice asupra cablurilor submarine sau sabotarea acestora și întreruperile de curent electric care afectează cablurile submarine ce se bazează pe repetoare. Pornind de la aceste amenințări și de la cele câteva vulnerabilități identificate, statele membre au elaborat un set de scenarii de risc de importanță strategică din perspectiva UE. Printre scenariile identificate se numără, în special, riscul de interferență din partea unei țări terțe asupra unui furnizor, a unui furnizor de servicii de securitate gestionate sau a unor cabluri submarine și riscul de atac fizic sau de sabotaj coordonat asupra infrastructurii digitale, inclusiv asupra cablurilor submarine.

(4) Recomandarea Consiliului din decembrie 2022 privind o abordare coordonată la nivelul Uniunii în vederea consolidării rezilienței infrastructurii critice ([2]) („Recomandarea privind reziliența infrastructurii critice”) stabilește acțiuni specifice la nivelul Uniunii și la nivel național pentru îmbunătățirea gradului de pregătire, consolidarea răspunsului și cooperarea internațională. Acțiunile se axează în mod specific pe infrastructura critică cu relevanță transfrontalieră semnificativă în sectoarele-cheie identificate, precum energia, transporturile, spațiul și infrastructura digitală.

(5) În recomandare, Consiliul a invitat Comisia să efectueze un studiu cuprinzător privind reziliența cablurilor de comunicații submarine și să se consulte cu părțile interesate relevante și cu experții pentru a defini măsuri adecvate în privința eventualelor incidente semnificative care afectează infrastructura submarină. Comisia a efectuat studii în acest sens și va comunica statelor membre, la nivelul adecvat de confidențialitate, concluziile obținute. Prezenta recomandare urmărește să completeze și să sprijine punerea în aplicare a Recomandării privind reziliența infrastructurii critice.

([1]) https://presse.economie.gouv.fr/08-03-2022-declaration-conjointe-des-ministres-de-lunion-europeenne-charges-du-numerique-et-des-communications-electroniques-adressee-au-secteur-numerique/

([2]) Recomandarea Consiliului din 8 decembrie 2022 privind o abordare coordonată la nivelul Uniunii în vederea consolidării rezilienței infrastructurii critice, 2023/C 20/01 (JO C 20, 20.1.2023, p. 1).

(6) În Comunicarea comună din iunie 2023 privind Strategia europeană pentru securitate economică ([3]) s-a propus ca riscurile legate de securitatea fizică și cibernetică a infrastructurii critice să fie evaluate în continuare în concordanță cu Recomandarea Consiliului din 8 decembrie 2022, iar cablurile submarine să fie considerate infrastructură critică în contextul acestor riscuri. În Raportul privind stadiul evoluției deceniului digital 2023 ([4]), Comisia a recomandat statelor membre „să își intensifice eforturile, inclusiv prin investițiile necesare, pentru a se asigura că infrastructurile digitale europene sunt sigure și reziliente, în special infrastructura de bază și cablurile submarine".

(7) Concluziile Consiliului European din 27 octombrie 2023 au subliniat „necesitatea unor măsuri eficace de consolidare a rezilienței și de asigurare a securității infrastructurii critice", precum și „importanța unei abordări cuprinzătoare și coordonate". În acest context, este important ca Uniunea să răspundă rapid chestiunilor menționate.

(8) Atunci când iau măsuri în temeiul prezentei recomandări, dacă este aplicabil și adecvat, statele membre ar trebui să acționeze în conformitate cu dispozițiile, obligațiile și mecanismele respective prevăzute în Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului ([5]) (denumită în continuare „CECE"), în Directiva (UE) 2022/2555 a Parlamentului European și a Consiliului ([6]) (denumită în continuare „Directiva NIS 2") și în Directiva (UE) 2022/2557 a Parlamentului European și a Consiliului ([7]) (denumită în continuare „Directiva REC").

(9) Directiva NIS 2, care înlocuiește dispozițiile respective din CECE referitoare la securitatea rețelelor și a serviciilor, precum și punerea în aplicare și asigurarea respectării acestora (articolele 40 și 41 din CECE) mandatează statele membre să adopte politici legate de menținerea disponibilității, a integrității și a confidențialității generale a nucleului public al internetului deschis, inclusiv a securității cibernetice a cablurilor de comunicații submarine, după caz. În temeiul articolului 23 din Directiva NIS 2, incidentele care afectează cablurile de comunicații submarine trebuie raportate echipei relevante de intervenție în caz de incidente de securitate informatică („CSIRT") sau autorității competente relevante. Strategia națională a statelor membre în materie de securitate cibernetică ar trebui, după caz, să țină seama de securitatea cibernetică a cablurilor de comunicații submarine și să includă o inventariere a riscurilor potențiale în materie de securitate cibernetică și măsuri de atenuare pentru a asigura cel mai înalt nivel de protecție a acestora.

(10) Directiva REC urmărește să asigure faptul că serviciile esențiale pentru menținerea funcțiilor societale sau a activităților economice vitale sunt furnizate pe piața internă fără a fi neobstrucționate în cele unsprezece sectoare reglementate de directivă. Acest lucru înseamnă, printre altele, consolidarea rezilienței fizice a entităților critice care furnizează astfel de servicii. Directiva REC vizează sectorul infrastructurii digitale în ceea ce privește identificarea entităților critice din acest sector, adoptarea de strategii naționale, evaluările riscurilor efectuate de statele membre și măsurile de sprijin adoptate de statele membre în favoarea entităților pe care le identifică drept critice.

(11) Strategia UE în materie de securitate maritimă ([8]) subliniază riscul crescut de atacuri din partea actorilor răuvoitori asupra infrastructurii maritime critice, inclusiv a cablurilor submarine, și propune acțiuni de consolidare a rezilienței și a protecției acestei infrastructuri.

(12) Astfel cum s-a subliniat în cel de Al șaselea raport privind progresele înregistrate în punerea în aplicare a Strategiei UE privind uniunea securității, UE a elaborat o legislație de referință în toate domeniile, de la protecția entităților critice la consolidarea rezilienței cibernetice. Cu toate acestea, între timp, situația amenințărilor la adresa securității din Europa și din vecinătatea noastră continuă să evolueze, ceea ce ilustrează necesitatea unei vigilențe continue și a unui nivel ridicat de pregătire pentru a face față noilor provocări în materie de securitate a infrastructurii critice, atât online, cât și offline.

([3]) Comunicare comună către Parlamentul European, Consiliul European și Consiliu privind „Strategia europeană pentru securitate economică", JOIN(2023) 20 final, 20.6.2023.

([4]) Raport privind stadiul evoluției deceniului digital 2023, 27 septembrie 2023, https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/2023-report-state-digital-decade

([5]) Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice (JO L 321, 17.12.2018, p. 36).

([6]) Directiva (UE) 2022/2555 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate cibernetică în Uniune (Directiva NIS 2) (JO L 333, 27.12.2022, p. 80).

([7]) Directiva (UE) 2022/2557 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind reziliența entităților critice și de abrogare a Directivei 2008/114/CE a Consiliului (JO L 333, 27.12.2022, p. 164).

([8]) Concluziile Consiliului privind Strategia revizuită a UE în materie de securitate maritimă (SUESM) și planul de acțiune aferent, 24 octombrie 2023, https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14280-2023-INIT/ro/pdf

(13) Prezenta recomandare urmărește să promoveze sinergiile la nivelul UE cu obiectivul de a spori securitatea și reziliența infrastructurilor de cabluri submarine. Sunt recomandate atât acțiuni specifice de evaluare și îmbunătățire a coordonării dintre Uniune și statele sale membre în ceea ce privește securitatea și reziliența infrastructurilor de cabluri submarine, atât acelor existente, cât și a celor noi, cât și în ceea ce privește sprijinul pentru implementarea în comun sau modernizarea semnificativă a acestor infrastructuri prin intermediul proiectelor de interes european privind cablurile („PIEC").

(14) Infrastructurile de cabluri submarine includ nu numai cabluri, ci și orice infrastructură legată de construirea, exploatarea, întreținerea și repararea acestora, cum ar fi stațiile de debarcare și componentele terestre ale cablului submarin care se conectează la acestea (de exemplu, rutele terestre de la gura de vizitare de pe plajă la stația de debarcare, centrul de date sau punctul de prezență), centrele de reparații, precum și flota de nave de instalare, întreținere și reparații.

(15) Comisia instituie Grupul informal de experți privind infrastructura de cabluri submarine, în sensul Deciziei C(2016) 3301 a Comisiei din 30 mai 2016 ([9]), alcătuit din autoritățile statelor membre („grupul de experți"), care va oferi Comisiei consiliere și expertiză în ceea ce privește acțiunile întreprinse ca urmare a prezentei recomandări, în special în ceea ce privește următoarele aspecte:

— facilitarea schimburilor rapide și eficace de informații între statele membre, Comisie și Serviciul de Acțiune Externă, prin menținerea unei legături strânse între aspectele legate de securitatea și reziliența infrastructurilor de cabluri submarine, precum și prin menținerea alocării de fonduri și a finanțării pentru acestea;

— cartografierea infrastructurilor de cabluri submarine existente la nivelul UE, pe baza exercițiilor naționale de cartografiere, și actualizarea acestei cartografieri, cel puțin o dată pe an;

— revizuirea cartografierii și a evaluărilor naționale ale riscurilor pentru a identifica informațiile lipsă;

— propunerea de măsuri pentru completarea informațiilor lipsă și a unei metodologii de consolidare a informațiilor suplimentare cu evaluările existente, stabilirea scenariului de referință pentru o evaluare efectuată la nivelul Uniunii în ceea ce privește riscurile, vulnerabilitățile și dependențele;

— efectuarea unor evaluări consolidate efective la nivelul Uniunii privind riscurile, vulnerabilitățile și dependențele infrastructurilor de cabluri submarine, urmând ca evaluările respective să conducă la propuneri de măsuri de atenuare;

— prezentarea unui proiect de listă cu PIEC strategice care îndeplinesc criteriile enumerate în prezenta recomandare;

— asigurarea unui forum de lucru în cadrul unei abordări coordonate în forurile multilaterale și multipartite;

— discutarea posibilităților de adoptare și de implementare a unor soluții inovatoare pentru a detecta și a descuraja amenințările la adresa infrastructurilor de cabluri submarine, în special pe baza rezultatelor înregistrate de proiectele finanțate de UE, și

— dezvoltarea capacității de întreținere și reparare a cablurilor submarine.

(16) Grupul de experți va reuni experții necesari, va servi drept platformă securizată de coordonare între statele membre și va oferi consiliere și asistență Comisiei, completând rolurile și sarcinile îndeplinite de Grupul de cooperare NIS, instituit prin Directiva NIS 2, și pe cele îndeplinite de Grupul REC, instituit prin Directiva REC. Grupul de experți ar trebui să faciliteze schimbul rapid și eficace de informații între statele membre și Comisie cu privire la aspectele care intră în domeniul de aplicare al prezentei recomandări. Pentru a menține o legătură strânsă între aspectele legate de securitatea și reziliența infrastructurilor de cabluri submarine, precum și alocarea de fonduri și finanțare pentru acestea, statele membre, în cadrul grupului de experți, ar trebui să consulte, să facă schimb de informații actualizate și să coopereze îndeaproape în mod regulat, după caz, cu Grupul de cooperare NIS și cu Grupul REC, cu comitetele statelor membre pentru programele de finanțare ale Uniunii, cu autoritățile din țări terțe, cu instituțiile publice de dezvoltare și cu instituțiile financiare publice, cu reprezentanții industriei de profil și cu alte părți interesate. O astfel de cooperare trebuie să aibă loc în cadrul mandatelor respective ale grupurilor, ale comitetelor și ale autorităților implicate. Consultarea comitetelor pentru programele de finanțare ale Uniunii, precum și a instituțiilor publice de dezvoltare și a instituțiilor financiare publice ar viza în special valorificarea sinergiilor, precum și punerea în comun a fondurilor alocate și a finanțării. Schimbul de informații ar trebui să aibă loc la nivelul de confidențialitate corespunzător.

([9]) C(2016) 3301.

(17) Având în vedere importanța atingerii unui nivel ridicat de securitate cibernetică și securitate fizică a infrastructurilor de cabluri submarine, indiferent de proprietarul acestora, prezenta recomandare invită statele membre să adopte măsuri pentru a se asigura că operatorii infrastructurilor de cabluri submarine îndeplinesc cele mai înalte standarde de securitate (inclusiv standardele la nivel de apărare, după caz).

(18) Pentru a atinge un nivel ridicat de securitate cibernetică și securitate fizică a infrastructurilor de cabluri submarine, statele membre ar trebui încurajate să colecteze informații relevante ([10]) de la organizațiile reprezentative ale întreprinderilor sau, dacă este necesar, de la întreprinderi individuale aflate sub jurisdicția lor. Aceste informații ar trebui utilizate pentru a stabili, a completa și a actualiza o cartografiere a infrastructurii naționale de cabluri submarine pentru toate statele membre în cauză. Atunci când se colectează sau se face schimb de informații ar trebui să se păstreze confidențialitatea respectivelor informații și să se protejeze securitatea și interesele comerciale ale entităților în cauză.

(19) Întrucât este un pas important în elaborarea unei evaluări consolidate la nivelul Uniunii, ar trebui efectuată și finalizată la nivel național o evaluare a riscurilor, a vulnerabilităților și a dependențelor care afectează infrastructurile de cabluri submarine. Aceasta ar trebui să țină seama, ca punct de plecare, de evaluările și analizele riscurilor existente la nivelul UE, în special de cele efectuate în urma „apelului de la Nevers", a Concluziilor Consiliului privind dezvoltarea poziției cibernetice a UE și – pentru securitatea cibernetică a rețelelor 5G – în urma Recomandării (UE) 2019/534 a Comisiei ([11]). Evaluarea națională ar trebui să includă o cartografiere a infrastructurilor existente și a celor planificate. Statele membre ar trebui să consolideze în continuare obligațiile naționale care le revin furnizorilor și operatorilor de componente sensibile ale infrastructurii atunci când pun în aplicare Directiva NIS 2.

(20) Pentru a spori gradul de pregătire și pentru a contribui la viitoarele evaluări ale riscurilor coordonate și efectuate la nivelul Uniunii, statele membre ar trebui încurajate să supună entitățile care exploatează infrastructuri de cabluri submarine unor teste de rezistență periodice. Astfel de teste de rezistență ar contribui la evaluarea rezilienței entităților în diferite scenarii.

(21) Ar trebui să se considere necesară crearea, modernizarea și întreținerea cât mai rapidă a infrastructurilor de cabluri submarine, menținând în același timp la un nivel minim sarcina administrativă. Din acest motiv, statele membre ar trebui încurajate să prelucreze online și cât mai rapid posibil cererile legate de planificarea, achiziționarea, construirea, exploatarea, întreținerea și repararea acestor infrastructuri. Statele membre ar trebui să fie informate cu privire la utilitatea desemnării unei autorități care să faciliteze și să coordoneze procesele de acordare a autorizațiilor. Această autoritate ar putea numi un coordonator, care să servească drept punct unic de contact pentru proiect. În plus, în cazul în care este necesar pentru acordarea unei derogări în temeiul Directivei 92/43/CEE a Consiliului ([12]) și al Directivei 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([13]), planificarea, achiziționarea, construirea, exploatarea, întreținerea și repararea infrastructurilor respective ar trebui considerate a fi de interes public major în sensul directivelor respective, cu condiția să fie îndeplinite celelalte condiții prevăzute în dispozițiile respective. Acest lucru nu aduce atingere aplicabilității sau punerii în aplicare a altor acte din dreptul Uniunii în domeniul mediului.

(22) Statele membre ar trebui încurajate să coopereze în vederea dezvoltării capacităților de întreținere și reparare a infrastructurilor de cabluri submarine.

(23) Ar trebui să se considere necesar ca evaluările de risc care se efectuează în prezent sau care sunt planificate și care vizează infrastructurile digitale și fizice ce stau la baza serviciilor digitale să fie completate cu evaluări ale riscurilor și diferite opțiuni pentru măsuri de atenuare specifice pentru infrastructura de cabluri submarine. Grupului de experți i se va solicita să ajute Comisia, în strânsă cooperare cu Grupul de cooperare NIS și cu Grupul CER și cu sprijinul ENISA, să efectueze, la nivelul Uniunii, o evaluare consolidată a riscurilor, a vulnerabilităților și a

([10]) De exemplu, geolocalizarea rutelor, specificațiile tehnice ale cablului etc.

([11]) Recomandarea (UE) 2019/534 a Comisiei din 26 martie 2019 – Securitatea cibernetică a rețelelor 5G (JO L 88, 29.3.2019, p. 42).

([12]) Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (JO L 206, 22.7.1992, p. 7).

([13]) Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei (JO L 327, 22.12.2000, p. 1).

dependențelor care să acopere atât securitatea cibernetică, cât și securitatea fizică a infrastructurilor de cabluri submarine și a lanțurilor lor de aprovizionare. Această evaluare consolidată s-ar putea baza pe constatările evaluărilor riscurilor care au fost efectuate, în special pe evaluările naționale ale riscurilor privind securitatea cibernetică și securitatea fizică a infrastructurilor de cabluri submarine și a lanțurilor lor de aprovizionare, precum și pe cele din contextul „apelului de la Nevers" și al Concluziilor Consiliului privind dezvoltarea poziției cibernetice a UE și pentru rețelele 5G în urma Recomandării (UE) 2019/534. Evaluarea consolidată ar putea conduce la recomandări care să fie abordate la nivel național și/sau la nivelul Uniunii, inclusiv la propunerea unor măsuri de atenuare.

(24) Într-o primă etapă, grupul de experți ar putea ajuta Comisia să revizuiască evaluările naționale ale riscurilor pentru a identifica informațiile lipsă care ar împiedica o evaluare consolidată la nivelul Uniunii a riscurilor, a vulnerabilităților și a dependențelor, în special în ceea ce privește furnizorii cu grad ridicat de risc, și să revizuiască cartografierea efectuată la nivel național a infrastructurilor de cabluri submarine existente și planificate (inclusiv amplasarea, capacitatea, caracteristicile tehnice și deținerea infrastructurii de cablu), precum și interacțiunea dintre straturile fizice și cele logice. Grupul de experți ar putea ajuta Comisia să cartografieze infrastructurile de cabluri submarine existente la nivelul UE, pe baza exercițiilor naționale de cartografiere, și să actualizeze această cartografiere, cel puțin o dată pe an. Revizuirea ar trebui să țină seama de relațiile cu alte infrastructuri critice, în special cu cablurile de energie electrică, conductele de gaze și instalațiile de energie din surse regenerabile offshore, precum și cu alte infrastructuri de telecomunicații ([14]). Informațiile cartografiate nesensibile pot fi partajate cu punctele relevante de informare privind infrastructura, cum ar fi în contextul Directivei privind reducerea costurilor aferente tehnologiilor în bandă largă [Directiva 2014/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului ([15])] (Directiva privind reducerea costurilor de bandă largă) și al viitorului Act legislativ privind infrastructura gigabit.

(25) Într-o a doua etapă, grupul de experți este încurajat să propună măsuri pentru completarea informațiilor lipsă și o metodologie de consolidare a informațiilor suplimentare cu evaluările existente, stabilind scenariul de referință pentru o evaluare efectuată la nivelul Uniunii în ceea ce privește riscurile, vulnerabilitățile și dependențele.

(26) Într-o a treia etapă, grupul de experți este încurajat să utilizeze metodologia stabilită în etapa anterioară pentru a efectua cartografierea consolidată efectivă la nivelul Uniunii a infrastructurilor de cabluri submarine și evaluări ale riscurilor, ale vulnerabilităților și ale dependențelor infrastructurilor de cabluri submarine, în special în ceea ce privește furnizorii cu grad ridicat de risc. Evaluarea ar trebui să includă propuneri de măsuri de atenuare, inclusiv riscurile, vulnerabilitățile și dependențele care ar putea fi abordate prin proiecte de interes european privind cablurile, în conformitate cu prezenta recomandare, pentru a acoperi lacunele strategice și a stabili noi conexiuni care ar spori reziliența și ar reduce la minimum riscurile. Această etapă ar include și considerații privind armonizarea testelor de rezistență, de exemplu, în ceea ce privește timpul de răspuns și de reparare, precum și organizarea capacităților de răspuns la incidente și de reparare, depășind frontierele civile și militare, precum și pe cele naționale și regionale.

(27) Grupul de experți ar trebui să servească drept forum în cadrul căruia statele membre să facă schimb de informații între ele și cu Comisia și să colaboreze pentru a identifica eventualele lacune din cadrul legislativ existent și pentru a crea sinergii. Informațiile ar putea viza conștientizarea situației, incidentele și răspunsul la incidente, precum și bunele practici aplicate. Schimbul de informații ar trebui să aibă loc în mod regulat și structurat și la un nivel adecvat de confidențialitate, inclusiv pentru informațiile clasificate, după caz. Ar trebui să existe posibilitatea ca țările terțe să fie implicate de la caz la caz, de exemplu, în contextul acordurilor internaționale bilaterale.

(28) Prezenta recomandare urmărește să încurajeze instalarea sau modernizarea semnificativă a infrastructurii de cabluri submarine prin intermediul PIEC, în conformitate cu legislația UE, inclusiv cu normele privind ajutoarele de stat. În acest scop, este important ca statele membre să fie încurajate să colaboreze cu Comisia prin intermediul grupului de experți pentru a ajuta Comisia să propună o listă de PIEC strategice care îndeplinesc o serie de criterii incluse în prezenta recomandare.

([14]) De exemplu, ar trebui luate în considerare rezultatele testelor de rezistență efectuate în sectorul energetic în temeiul Recomandării privind reziliența infrastructurii critice.

([15]) Directiva 2014/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind măsuri de reducere a costului instalării rețelelor de comunicații electronice de mare viteză (JO L 155, 23.5.2014, p. 1).

(29) Pe baza evaluării consolidate la nivelul Uniunii care a fost menționată mai sus, grupul de experți este încurajat să propună o listă de PIEC și modul în care acestea ar aborda dintr-o perspectivă la nivelul UE lacunele, riscurile, vulnerabilitățile și dependențele strategice identificate. Sub rezerva normelor de bază respective, lista ar putea fi luată în considerare în cadrul unor programe de finanțare ale Uniunii în care se încadrează astfel de proiecte, în special în temeiul Regulamentului (UE) 2021/1153 al Parlamentului European și al Consiliului ([16]) („Regulamentul privind MIE"), al Regulamentului (UE) 2021/1529 al Parlamentului European și al Consiliului ([17]) („Regulamentul privind IPA III"), al Regulamentului (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului ([18]) („Regulamentul privind MRR"), precum și în cadrul fondurilor structurale. Dacă este cazul, lista ar putea să se reflecte în actele de bază sau în anexele acestora, prin utilizarea unor acte delegate, ca în cazul Regulamentului privind MIE. Orice încadrare efectuată în temeiul Regulamentului (UE) 2021/947 al Parlamentului European și al Consiliului ([19]) („Regulamentul privind IVCDCI – Europa globală") nu ar trebui să conducă la întârzierea proiectelor deja dezvoltate în cadrul strategiei „Global Gateway".

(30) Criteriile de identificare a PIEC s-ar putea baza pe câteva aspecte. În primul rând, ca o condiție prealabilă, cartografierea ar trebui să ofere dovezi cu privire la existența unei lacune în infrastructurile de cabluri submarine, inclusiv cu privire la necesitatea de a stabili rute sigure noi sau alternative ori de a spori capacitatea sau reziliența infrastructurii de cabluri submarine existente. În plus, PIEC ar trebui să contribuie la creșterea semnificativă a gradului de securitate a lanțului de aprovizionare a infrastructurilor de cabluri submarine. În fine, PIEC ar trebui să aibă o importanță geostrategică, având în vedere interesele Uniunii și ale statelor sale membre, și să răspundă nevoilor de conectivitate care sunt prea riscante pentru a fi satisfăcute doar prin investiții private.

(31) Printre criteriile de punere în aplicare care ar putea fi luate în considerare pentru proiectele strategice se numără asigurarea unei noi investiții considerabile care să aducă noi capacități semnificative în ceea ce privește securitatea, performanța și reziliența, securitatea lanțului de aprovizionare și sustenabilitatea. Creșterea performanței ar fi legată în special de capacitatea de transfer a datelor și de latența redusă. Creșterea securității și a rezilienței ar include delimitarea domeniului de aplicare al redundanței fizice și logice în cadrul unui proiect, standarde înalte de securitate și tehnologie, cum ar fi sistemele de senzori și de monitorizare, precum și capacitatea flotei de nave în materie de instalare, întreținere și reparare.

(32) Atunci când sunt puse în aplicare, proiectele strategice ar trebui să sporească sustenabilitatea infrastructurilor de cabluri submarine prin reducerea impactului pe care acestea îl au asupra climei, a energiei și a mediului.

(33) Pe baza importantei cooperări cu partenerii strategici internaționali, în special prin intermediul consiliilor pentru comerț și tehnologie și al parteneriatelor digitale, și în concordanță cu Concluziile Consiliului privind diplomația digitală a UE din 26 iunie 2023, statele membre, în coordonare cu Uniunea, ar trebui încurajate să își intensifice eforturile de dezvoltare a unor infrastructuri de cabluri submarine sigure, fiabile și reziliente, în concordanță cu abordarea prevăzută în prezenta recomandare. Dacă sunt create, PIEC ar trebui să contribuie la asigurarea faptului că UE dispune de mijloacele necesare pentru a se conecta în condiții de siguranță cu partenerii săi strategici. Este vorba în special de proiectele strategice legate de cooperarea privind conectivitatea arctică, transatlantică și transpacifică. Strategia Global Gateway prevede cadrul pentru ca UE și statele sale membre să dezvolte o colaborare strânsă cu partenerii internaționali relevanți pentru a permite o conectivitate digitală de încredere, sigură și rezilientă între UE și țările și regiunile vizate de Regulamentul privind IVCDCI – Europa Globală și de Regulamentul privind IPA III, în țările din Africa Subsahariană, America Latină și zona Caraibilor, Asia-Pacific, precum și în țările din vecinătate și cele implicate în procesul de aderare. Având în vedere necesitatea de a menține o abordare coerentă în ceea ce privește infrastructurile de cabluri submarine sigure, fiabile și reziliente și de a asigura complementaritatea între acțiunile interne și cele externe, statele membre ar trebui încurajate să utilizeze grupul de experți pentru a se coordona și a se informa reciproc, precum și pentru a informa Comisia și Serviciul de Acțiune Externă cu privire la aspectele care intră în domeniul de aplicare al prezentei recomandări, atât în ceea ce privește schimburile bilaterale cu țările terțe, cât și cooperarea multilaterală.

([16]) Regulamentul (UE) 2021/1153 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 iulie 2021 de instituire a Mecanismului pentru interconectarea Europei și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1316/2013 și (UE) nr. 283/2014 (JO L 249, 14.7.2021, p. 38).

([17]) Regulamentul (UE) 2021/1529 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 septembrie 2021 de instituire a Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA III) (JO L 330, 20.9.2021, p. 1).

([18]) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).

([19]) Regulamentul (UE) 2021/947 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iunie 2021 de instituire a Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – „Europa globală", de modificare și abrogare a Deciziei nr. 466/2014/UE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) 2017/1601 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 480/2009 al Consiliului (JO L 209, 14.6.2021, p. 1).

(34) Statele membre ar trebui încurajate să lucreze în cadrul unei abordări coordonate în cadrul forurilor multilaterale și multipartite, inclusiv al G7 și al Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor (UIT), în concordanță cu principiile, obiectivele și instrumentele diplomației digitale a UE.

(35) UE ar trebui să depună eforturi pentru a aprofunda în continuare cooperarea cu NATO în ceea ce privește reziliența, inclusiv infrastructurile critice de cabluri submarine, în concordanță cu cea de A treia declarație comună privind cooperarea UE-NATO ([20]), promovând complementaritatea eforturilor și evitând suprapunerile inutile, cu respectarea deplină a principiilor deschiderii și transparenței reciproce, reciprocității și incluziunii, precum și a autonomiei decizionale a fiecărei organizații. Pe baza recomandărilor din raportul final de evaluare al Grupului operativ UE-NATO ([21]), în contextul dialogului structurat privind reziliența, personalul UE ar trebui să depună eforturi și pentru a promova în continuare conștientizarea comună a situației împărtășită cu personalul NATO.

(36) Contribuind la mobilizarea investițiilor pentru un impact transformațional, prezenta recomandare ajută la îndeplinirea obiectivelor Global Gateway de a consolida conectivitatea digitală globală, în concordanță cu valorile și standardele UE. Respectând prezenta recomandare, statele membre ar trebui să urmeze o abordare de tip „Echipa Europa” și să utilizeze structurile de guvernanță existente care au fost instituite de către UE și de statele sale membre pentru a implementa strategia Global Gateway și planurile de investiții economice.

(37) Având în vedere că infrastructurile de cabluri submarine sunt implementate, de regulă, de părți interesate din sectorul privat și date fiind interesele strategice atât ale Uniunii, cât și ale statelor sale membre, PIEC, dacă sunt instituite, ar trebui să fie finanțate din fonduri private, care pot fi sprijinite, dacă este necesar, printr-o combinație între bugetul Uniunii și bugetul național, în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat. Programele de finanțare ale Uniunii pot fi utilizate în combinație cu finanțare din partea Băncii Europene de Investiții, a băncilor naționale de promovare, a altor instituții de dezvoltare și financiare publice, precum și din partea instituțiilor financiare din sectorul privat și a investitorilor din sectorul privat, inclusiv prin parteneriate public-privat, în conformitate cu dispozițiile relevante care reglementează utilizarea bugetului Uniunii.

(38) Regulamentul privind MIE finanțează în prezent cabluri submarine ca rețele magistrale care conectează teritoriile UE și Uniunea cu țări terțe. Suprasubscrierea semnificativă observată în cererile de propuneri aferente indică o cerere tot mai mare de finanțare a cablurilor submarine sigure, reziliente și foarte performante. Având în vedere costurile și riscurile constante aflate în joc, sprijinul financiar al MIE este esențial pentru reducerea riscurilor, atragerea de investiții private și asigurarea eligibilității pentru finanțare a proiectelor.

(39) Comisia Europeană poate lua în considerare îmbunătățirea utilizării instrumentelor financiare și a mecanismelor de finanțare mixtă pentru a sprijini PIEC, utilizând bugetul prevăzut în Regulamentul privind MIE și alte instrumente relevante, pentru a atrage capital privat și a funcționa în condițiile pieței, la care statele membre sunt încurajate să contribuie, eventual prin intermediul băncilor și al instituțiilor naționale de promovare. InvestEU poate constitui un mijloc de finanțare a PIEC.

(40) Prezenta recomandare nu ar trebui să aducă atingere competențelor statelor membre în ceea ce privește activitățile de siguranță publică, apărare, securitate națională și activitățile statului în domeniul dreptului penal, nici dreptului statelor membre de a exclude prestatorii sau furnizorii de pe piețele lor din motive de securitate națională,

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

1. **DOMENIU DE APLICARE ȘI OBIECTIVE**

1. Prezenta recomandare identifică o serie de acțiuni specifice pe care statele membre le-ar putea întreprinde la nivel național și la nivelul Uniunii în vederea:

   (a) evaluării periodice și a îmbunătățirii securității și a rezilienței infrastructurilor de cabluri submarine existente și a celor noi și

([20]) Declarația comună privind cooperarea UE-NATO, semnată la 10 ianuarie 2023 de Secretarul General al NATO, președintele Consiliului European și președintele Comisiei Europene.

([21]) Grupul operativ UE-NATO privind reziliența infrastructurii critice, raport final de evaluare, 29 iunie 2023.

(b) sprijinirii implementării sau modernizării semnificative a infrastructurilor de cabluri submarine prin intermediul proiectelor de interes european privind cablurile („PIEC") care îndeplinesc oricare dintre următoarele condiții:

1. implică cel puțin două state membre;

2. conectează un stat membru cu una sau mai multe dintre insulele sale, regiunile ultraperiferice sau țări și teritorii de peste mări;

3. stabilesc sau îmbunătățesc în mod semnificativ conectivitatea dintre unul sau mai multe state membre și țări terțe, inclusiv cu țări în curs de aderare și cu țări învecinate, în mod direct sau indirect, prin intermediul altor infrastructuri de cablu conectate la Uniune.

2. **DEFINIȚII**

2. În sensul prezentei recomandări, „infrastructură de cabluri submarine" înseamnă cablul de comunicații submarin în sine, dar și orice infrastructură legată de construirea, exploatarea, întreținerea și repararea acestuia.

3. În rest, se aplică definițiile din Directiva (UE) 2022/2555 („Directiva NIS 2").

3. **ACȚIUNI LA NIVELUL STATELOR MEMBRE**

3.1. **Securitatea**

4. Statele membre sunt încurajate să promoveze un nivel ridicat de securitate al infrastructurii de cabluri submarine, indiferent de proprietarul acestora, acționând, dacă este aplicabil și adecvat, în conformitate cu cerințele prevăzute în Directiva (UE) 2018/1972 („CECE"), Directiva NIS 2 și Directiva (UE) 2022/2557 („Directiva REC"), precum și cu acțiunile relevante prevăzute în Strategia UE în materie de securitate maritimă. Statele membre sunt încurajate să se asigure că infrastructura este gestionată și controlată în mod adecvat, astfel încât să o protejeze de amenințările externe și să îi mențină securitatea, inclusiv pe cea a datelor transferate prin intermediul infrastructurii. Statele membre sunt astfel încurajate să țină seama de standardele de securitate la nivel de apărare, după caz, pentru a facilita cooperarea cu actorii militari.

5. Statele membre ar trebui să ia în considerare să solicite informațiile necesare de la organizațiile reprezentative ale întreprinderilor sau, dacă este necesar, de la întreprinderi individuale, pentru a monitoriza securitatea și reziliența infrastructurilor de cabluri submarine. Aceste informații ar putea fi utilizate pentru a stabili, finaliza și actualiza o cartografiere a infrastructurii naționale de cabluri submarine, completând informațiile lipsă din exercițiile existente de colectare a datelor. Atunci când se colectează informații sau se face schimb de informații ar trebui să se păstreze confidențialitatea respectivelor informații și să se protejeze securitatea și interesele comerciale ale entităților în cauză, în concordanță cu normele UE aplicabile.

6. Statele membre sunt încurajate să efectueze, ținând seama de evaluările riscurilor și de rezultatele testelor de rezistență relevante existente la nivelul UE, evaluări naționale ale riscurilor privind securitatea cibernetică și securitatea fizică a infrastructurilor de cabluri submarine și a lanțurilor lor de aprovizionare. Evaluările naționale ar fi mai relevante dacă ar include o cartografiere atât a infrastructurilor existente, cât și a celor planificate și dacă ar lua în considerare criterii de risc de securitate atât cu caracter tehnic, cât și fără caracter tehnic.

7. Statele membre sunt încurajate să consolideze obligațiile care le revin furnizorilor și operatorilor atunci când pun în aplicare Directiva NIS 2, ținând seama de acțiunile întreprinse la nivelul Uniunii în temeiul prezentei recomandări, pentru a asigura securitatea componentelor sensibile ale infrastructurilor, precum și obligațiile, după caz, precum furnizarea de informații relevante autorităților naționale competente cu privire la modificările planificate ale infrastructurilor de cabluri submarine și cerințele ca laboratoarele naționale de audit/certificare să testeze în prealabil componente și sisteme specifice ale tehnologiei informației în scopuri de securitate și integritate.

3.2. **Teste de rezistență periodice ale entităților**

8. Se recomandă ca statele membre să încurajeze și să ajute operatorii de infrastructuri de cabluri submarine să efectueze teste de rezistență periodice pe baza unor principii comune la nivelul Uniunii și, în special, a evaluărilor consolidate la nivelul Uniunii privind riscurile, vulnerabilitățile și dependențele infrastructurilor de cabluri submarine prevăzute la punctele 16-20.

9. Astfel de acțiuni de testare ar putea fi sprijinite financiar prin programul Europa digitală, Regulamentul (UE) 2021/694 al Parlamentului European și al Consiliului ([22]) („Regulamentul privind DEP"), în special prin programul de lucru privind securitatea cibernetică pentru perioada 2023-2024 din cadrul DEP.

3.3. **Accelerarea la nivel național a procedurilor de acordare a autorizațiilor**

10. Statele membre sunt încurajate să se asigure că cererile administrative legate de planificarea, achiziționarea, construirea, exploatarea, întreținerea și repararea infrastructurilor de cabluri submarine sunt prelucrate online, în mod eficient și în timp util. În acest scop, toate autoritățile naționale competente sunt încurajate să se asigure că respectivele cereri sunt tratate cât mai rapid posibil din punct de vedere juridic.

11. Este recomandabil ca statele membre să acorde infrastructurilor de cabluri submarine statutul cel mai înalt la nivel național, dacă un astfel de statut există în legislația națională, și să le trateze ca atare în procesele de autorizare, inclusiv în cele legate de evaluările de mediu și, dacă legislația națională prevede acest lucru, de amenajarea teritoriului.

12. Statele membre sunt încurajate să ia în considerare securitatea și reziliența infrastructurilor de cabluri submarine drept motiv imperativ de interes public major în înțelesul articolului 6 alineatul (4) și al articolului 16 alineatul (1) litera (c) din Directiva 92/43/CEE și de interes public major în înțelesul articolului 4 alineatul (7) din Directiva 2000/60/CE. Prin urmare, statele membre sunt încurajate să considere planificarea, achiziționarea, construirea, exploatarea, întreținerea și repararea infrastructurilor de cabluri submarine ca fiind de interes public major, cu condiția să fie îndeplinite celelalte condiții prevăzute în aceste dispoziții.

13. Statele membre sunt invitate să desemneze o autoritate responsabilă cu facilitarea și coordonarea cererilor administrative legate de planificarea, achiziționarea, construirea, exploatarea, întreținerea și repararea infrastructurilor de cabluri submarine. Autoritatea ar putea, la rândul său, să numească un coordonator care să servească drept punct unic de contact și să convoace un grup de lucru în care să fie reprezentate toate autoritățile implicate în tratarea cererilor administrative, pentru a elabora un calendar de acordare a autorizațiilor și pentru a monitoriza și coordona punerea în aplicare a acestuia.

14. În cazul în care deciziile care urmează să fie luate necesită implicarea a două sau mai multe state membre, autoritățile respective ar trebui să fie încurajate să ia toate măsurile necesare pentru o cooperare și o coordonare eficiente și eficace între ele și cu Comisia. Ar putea fi implicate, după caz, și autorități din țări terțe. În special, statele membre ar trebui încurajate să coopereze între ele în vederea dezvoltării capacităților de întreținere și reparare a cablurilor submarine. Acestea ar trebui să colaboreze cu Comisia pentru a cartografia flota actuală și pentru a defini nevoile într-un mod orientat spre viitor.

4. **ACȚIUNI ÎNTREPRINSE DE STATELE MEMBRE LA NIVELUL UNIUNII**

15. Acțiunile și coordonarea statelor membre prevăzute în prezenta secțiune ar trebui întreprinse în cadrul unui grup informal de experți.

([22]) Regulamentul (UE) 2021/694 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a programului „Europa digitală" și de abrogare a Deciziei (UE) 2015/2240 (JO L 166, 11.5.2021, p. 1).

4.1. **Către o evaluare consolidată la nivelul Uniunii a riscurilor, a vulnerabilităților și a dependențelor**

16. Statele membre sunt încurajate să ajute Comisia să cartografieze infrastructurile de cabluri submarine existente la nivelul UE, pe baza exercițiilor naționale de cartografiere, și să actualizeze această cartografiere, cel puțin o dată pe an. Cartografierea ar trebui să includă toate datele asociate relevante, cum ar fi capacitatea disponibilă și potențială, caracteristicile tehnice, principalele caracteristici de securitate, măsurile în materie de redundanță și/sau peering, informațiile privind proprietatea și controlul, precum și caracteristicile de sustenabilitate.

17. Statele membre sunt încurajate să ajute Comisia să revizuiască evaluările existente și să identifice informațiile lipsă care împiedică în prezent o evaluare consolidată la nivelul Uniunii a riscurilor, a vulnerabilităților și a dependențelor, în special cu privire la furnizorii cu grad ridicat de risc, ale infrastructurilor de cabluri submarine, inclusiv ale lanțurilor lor de aprovizionare critice menționate la articolul 22 din Directiva NIS 2, precum și să țină seama de relațiile cu alte infrastructuri critice, mai ales cu cablurile de energie electrică și cu conductele de gaze.

18. Statele membre sunt invitate să propună Comisiei măsuri de completare a informațiilor lipsă și o metodologie care să permită efectuarea periodică a unei astfel de evaluări consolidate la nivelul Uniunii și operaționalizarea acesteia pentru teste de rezistență periodice.

19. Statele membre sunt încurajate să ajute Comisia să efectueze evaluări consolidate periodice la nivelul Uniunii ale riscurilor, ale vulnerabilităților și ale dependențelor infrastructurilor de cabluri submarine.

20. Pe baza acestei evaluări, statele membre sunt invitate să ajute Comisia să prezinte un „set de instrumente pentru securitatea prin cablu", care să stabilească măsurile de atenuare pe care statele membre sunt încurajate să le adopte pentru a reduce riscurile, vulnerabilitățile și dependențele, în special cu privire la furnizorii cu grad ridicat de risc, care au fost identificate în evaluarea consolidată la nivelul Uniunii.

4.2. **Schimbul de informații și asistența reciprocă**

21. Statele membre ar trebui să fac regulat schimb de informații cu privire la conștientizarea situației, incidentele și răspunsul la incidente, precum și cu privire la bunele practici aplicate, maximizând sinergiile cu autoritățile competente în temeiul Directivei NIS 2 și al Directivei REC. Statele membre ar trebui să își ofere reciproc asistență, în special pentru a atenua impactul asupra Uniunii în ansamblu.

22. Statele membre sunt invitate să discute despre potențialul de adoptare a unor soluții inovatoare pentru detectarea și descurajarea amenințărilor la adresa infrastructurilor de cabluri submarine, în special ținând seama de rezultatele proiectelor finanțate de UE.

23. În cadrul acestor activități de schimb de informații și de asistență reciprocă, statele membre ar trebui să fie în măsură să gestioneze informațiile UE clasificate („IUEC") la diferite niveluri de clasificare. În acest scop, statele membre sunt încurajate să pună la dispoziție experți cu un nivel adecvat de expertiză și de autorizare de securitate, în conformitate cu principiul emitentului. Statele membre ar trebui, de asemenea, să stabilească nivelul de clasificare adecvat al informațiilor pe care le partajează și să se asigure că sunt disponibile instrumente aprobate pentru un schimb eficient la diferite niveluri de clasificare a IUEC.

4.3. **Proiecte de interes european privind cablurile**

24. Statele membre ar trebui să sprijine Comisia să propună un proiect de listă care să cuprindă proiectele strategice de interes european privind cablurile („PIEC"), inclusiv caracterul urgent și calendarul acestor proiecte care ar putea fi luate în considerare pentru a beneficia de sprijin prin programe ale Uniunii, completate cu fonduri naționale în scopul de a acoperi lacunele strategice și a stabili noi conexiuni.

25. Pe baza evaluărilor existente, statele membre ar trebui să consilieze Comisia prin identificarea riscurilor, a vulnerabilităților și a dependențelor care ar putea fi abordate prin intermediul PIEC în conformitate cu prezenta recomandare.

26. Statele membre sunt încurajate să propună o listă de proiecte strategice care să îndeplinească următoarele criterii, fără a aduce atingere normelor programelor relevante ale Uniunii avute în vedere pentru finanțare sau normelor privind ajutoarele de stat:

(a) proiectul acoperă o lacună în infrastructurile de cabluri submarine, astfel cum reiese din cartografiere, ceea ce poate răspunde necesității de a stabili rute sigure noi sau alternative sau de a spori capacitatea și reziliența infrastructurilor existente de cabluri submarine;

(b) proiectul contribuie la o creștere semnificativă a securității lanțului de aprovizionare prin măsuri care să fie incluse în selectarea oricărui furnizor pentru a asigura disponibilitatea componentelor, a tehnologiilor, a sistemelor și a know-how-ului necesare pentru planificarea, achiziționarea, construirea, exploatarea, întreținerea și repararea infrastructurilor de cabluri submarine; proiectele care implică furnizori identificați în evaluarea consolidată a riscurilor ca având un grad ridicat de risc nu ar trebui să fie eligibile;

(c) proiectul ar trebui să aibă o importanță geostrategică, având în vedere interesele Uniunii și ale statelor sale membre, în special pentru a asigura un nivel ridicat de securitate a infrastructurii de cabluri submarine a UE;

(d) proiectul răspunde nevoilor în materie de conectivitate care nu vor fi satisfăcute doar prin investiții private, din cauza riscurilor implicate, și

(e) dacă proiectul implică finanțare în temeiul Regulamentului (UE) 2021/947 („Regulamentul privind IVCDCI – Europa globală”) și al Regulamentului (UE) 2021/1529 („Regulamentul privind IPA III”), ar trebui să se acorde o atenție sporită gradului de aplicabilitate a criteriilor prevăzute la literele (a)-(d) și situației în care proiectul este deja dezvoltat în cadrul strategiei „Global Gateway”.

27. Se recomandă ca statele membre să ajute Comisia să efectueze o revizuire anuală a listei de proiecte strategice și o actualizare pe baza evaluărilor consolidate la nivelul Uniunii ale riscurilor, ale vulnerabilităților și ale dependențelor infrastructurilor de cabluri submarine, astfel cum se menționează la punctul 19. În plus, statele membre sunt invitate să consilieze Comisia cu privire la modul în care proiectele strategice ar trebui să abordeze riscurile, vulnerabilitățile și dependențele identificate. În acest scop, statele membre sunt încurajate să ia în considerare următoarele criterii:

(a) dacă proiectul îndeplinește anumite cerințe de securitate care asigură un nivel ridicat de securitate;

(b) dacă proiectul sporește semnificativ performanța și reziliența infrastructurilor de cabluri submarine;

(c) dacă proiectul atenuează riscurile legate de dependența de entitățile identificate ca prezentând un grad ridicat de risc, controlate direct sau indirect de țări terțe, în evaluarea consolidată a riscurilor, indiferent de furnizorii cu grad ridicat de risc menționați în Comunicarea C(2023) 4049 a Comisiei, și dacă proiectul atenuează riscurile legate de posibile perturbări ale aprovizionării cu componente (inclusiv cu echipamente ale terminalelor de linie), cu tehnologii, servicii și sisteme, inclusiv modificări de preț sau performanțe mai scăzute sau surse alternative de aprovizionare, pe întreaga durată de viață a infrastructurii de cabluri submarine și

(d) dacă proiectul sporește sustenabilitatea infrastructurilor de cabluri submarine prin reducerea impactului pe care acestea îl au asupra climei, a energiei și a mediului, în general.

4.4. **Cooperarea internațională**

28. Statele membre și Uniunea, acționând în cadrul unei abordări de tip „Echipa Europa” ([23]) și bazându-se pe cooperarea internațională existentă, ar trebui încurajate să coopereze pentru promovarea dezvoltării unor infrastructuri de cabluri submarine sigure, fiabile și reziliente cu țările implicate în procesul de aderare, cu țările terțe, cu partenerii strategici și în forurile multilaterale și multipartite, în concordanță cu abordarea prevăzută în prezenta recomandare, în special în vederea promovării PIEC.

([23]) Abordarea „Echipa Europa” urmărește să pună în comun resurse și expertiză și cuprinde Uniunea Europeană, statele sale membre – inclusiv agențiile lor de implementare și băncile publice de dezvoltare – precum și Banca Europeană de Investiții (BEI) și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD).

5. FINANȚAREA PROIECTELOR DE INTERES EUROPEAN PRIVIND CABLURILE

29. PIEC ar trebui finanțate din fonduri private care pot fi sprijinite, dacă este necesar și adecvat, prin programe ale Uniunii, în special Regulamentul (UE) 2021/1153 („Regulamentul privind MIE"), completate, eventual, cu resurse naționale, în conformitate cu sau, după caz, în concordanță cu normele privind ajutoarele de stat ([24]). Finanțarea din partea Uniunii ar putea fi implementată prin granturi, proceduri de achiziții, operațiuni de finanțare mixtă, incluzându-le pe cele derulate în prezent în cadrul InvestEU, sau prin parteneriate public-privat, conform normelor programelor relevante.

30. Statele membre sunt încurajate să ia în considerare contribuția, acolo unde este necesar și adecvat, la finanțarea PIEC, printre altele, prin participarea băncilor și a instituțiilor lor naționale de promovare sau a altor parteneri de implementare la mecanismele sau operațiunile de finanțare mixtă la nivelul UE ([25]), utilizând bugetul programului MIE. Acest lucru ar trebui să maximizeze impactul contribuțiilor de finanțare publică, să stimuleze finanțarea privată și să faciliteze conceperea investițiilor în conformitate sau, după caz, în concordanță cu normele privind ajutoarele de stat ([26]). Rezerva de proiecte MIE dezvoltate de partenerii de implementare se poate baza pe activitatea grupului de experți.

31. Pentru a se asigura că investițiile naționale respectă normele privind ajutoarele de stat, statele membre care coinvestesc în PIEC selectate pentru finanțare în temeiul Regulamentului privind MIE sau în PIEC care au primit o etichetă de calitate „marcă de excelență" în temeiul Regulamentului privind MIE sunt încurajate să exploreze posibilitatea de a concepe măsuri de ajutor care să îndeplinească toate condițiile ([27]) prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei ([28]) și în modificările aduse acestuia. De asemenea, statele membre sunt încurajate să analizeze dacă PIEC pot fi sprijinite prin achiziționarea de capacități pentru uz public.

32. Pentru a finanța PIEC, statele membre pot lua în considerare utilizarea compartimentului pentru statele membre din cadrul InvestEU pentru a contribui la produsele financiare implementate de partenerii de implementare ai InvestEU, cum ar fi băncile și instituțiile naționale de promovare, Grupul Băncii Europene de Investiții sau alte instituții financiare internaționale, în conformitate cu normele programelor de finanțare în cauză.

33. Finanțarea PIEC ar putea avea loc și prin intermediul unor vehicule financiare, de exemplu al unor fonduri de capital. Statele membre sunt încurajate să investească, inclusiv prin intermediul băncilor și al instituțiilor lor naționale de promovare, în vehicule financiare naționale sau la nivelul UE pentru sprijinirea infrastructurilor de cabluri submarine.

6. REVIZUIRE

34. Statele membre sunt încurajate să coopereze cu Comisia pentru a evalua efectele prezentei recomandări până în decembrie 2025, cu scopul de a stabili căile adecvate de urmat. Această evaluare ar trebui să țină seama de evaluarea consolidată efectuată la nivelul Uniunii menționată la punctele 16-20 și de progresele înregistrate în ceea ce privește implementarea PIEC.

([24]) După caz, statele membre pot concepe și proiect(e) important(e) de interes european comun (PIIEC) privind cablurile în conformitate cu criteriile stabilite în Comunicarea PIIEC [Comunicarea privind criteriile pentru analiza compatibilității cu piața internă a ajutorului de stat destinat să promoveze realizarea de PIIEC (JO C 528, 30.12.2021, p. 10)].

([25]) Astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 6 din Regulamentul 2018/1046 (Regulamentul financiar).

([26]) În conformitate cu principiul operatorului economic privat în economia de piață, tranzacțiile efectuate de statele membre nu conferă un avantaj întreprinderilor și, prin urmare, nu constituie ajutor de stat dacă sunt efectuate în aceiași termeni și condiții (și, prin urmare, cu același nivel de risc și de recompense) de către organismele publice și operatorii privați care sunt într-o situație comparabilă (o tranzacție „pari passu"). A se vedea secțiunea 4.2 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO C 262, 19.7.2016, p. 1).

([27]) Ajutoarele pentru instalarea unui cablu submarin care îndeplinesc toate condițiile prevăzute în capitolul I și condițiile specifice prevăzute la articolul 52b din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 sunt considerate compatibile cu piața internă în sensul articolului 107 alineatul (2) sau (3) din tratat și sunt exceptate de la obligația de notificare prevăzută la articolul 108 alineatul (3) din tratat.

([28]) Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (JO L 187, 26.6.2014, p. 1).

7. **DISPOZIȚII FINALE**

35. Prezenta recomandare se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 26 februarie 2024.

Pentru Comisie
Thierry BRETON
Membru al Comisiei